

TURKU AMK

TURKU UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

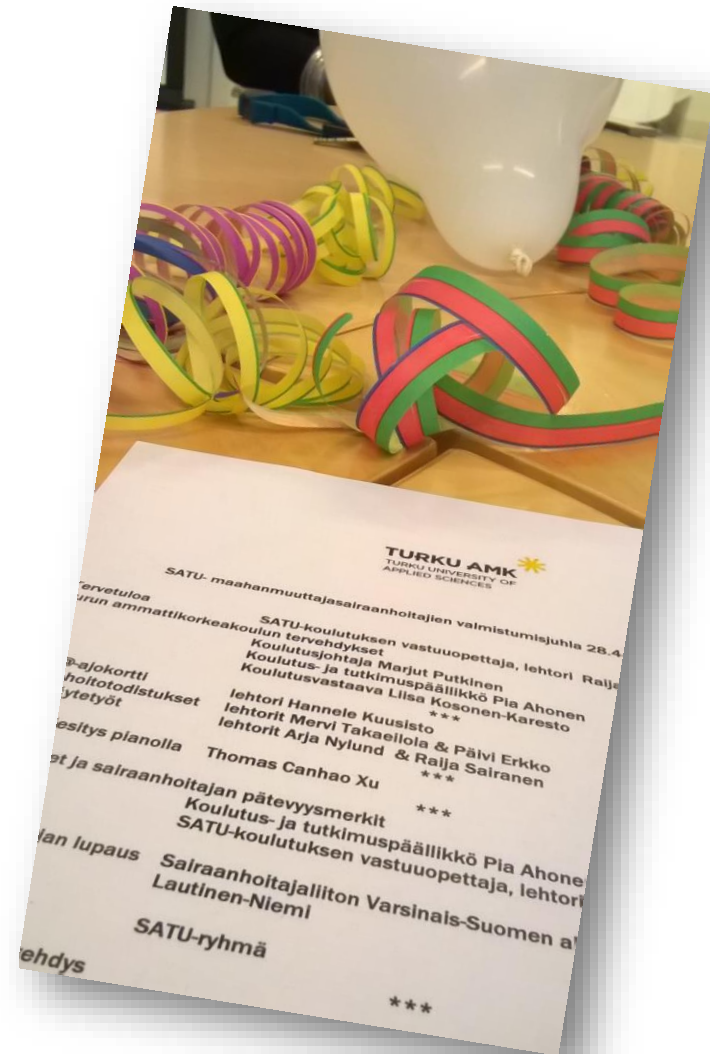
Sairaanhoidajien pätevöitymiskoulutuk sen ammatillinen suomen kieli

Terveystieteiden opiskelijaohjauksen alueellinen koulutuspäivä
19.4.2018

Sirpa Rajala, lehtori, Turun ammattikorkeakoulu

SATU-koulutuksia 15 vuotta

- Sairaanhoidajia Turkuun -projekti: maahanmuuttajataustaisten sairaanhoidajien työvoimapolitiittista pätevyitysmiskoulutusta Turun AMK:ssa vuodesta 2003 > sairaanhoidaja (AMK) tutkinto
- Pätevyitysmiskoulutus jatkuu vuodesta 2018 SOTE-silta-hankkeena > oma entisessä kotimaassa suoritettu tutkinto + pätevyitymisopinnot + Valviran laillistus ja rekisteröinti = muodollisesti pätevä sairaanhoidaja
- Koko koulutus on suomen kielellä
- Ammattiopintojen lisäksi erillisiä suomen kielen opintojaksoja

Urareitti-hankkeen kokeiluja ja kokemuksia SATU-koulutuksessa ja työelämän kielikoulutuksessa

- Suomen opettaja osallistui harjoittelun ohjaukseen ja kävi harjoittelupaikalla > ohjaamista työtehtävien äärellä, ei varsinaisesti arviointikeskustelua tai palaveria ohjaajan kanssa
- mallina S2-taustaisten sairaanhoitajien työelämän kielikoulutusmalli, jossa kielikouluttaja tulee työpaikalle, yksilöohjausta
- opiskelijan toiminnan ja vuorovaikutuksen havainnointia > keskustelu ja palaute välittömästi tilanteen jälkeen

TURKU AMK

TURKU UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

**Miten harjoittelussa
voi tukea suomen
kielen oppimista?**

Hyödynnä kielelliset resurssit, joita harjoitteluympäristö tarjoaa

Kaatopaikkajätteitä ovat:

1. POLTTOKELVOTON JÄTE

- Kaikki PVC-muovit, tekläpötket, vinyylikäsiineet, kengänsuojat, imu- ja happikatetri, imu- ja happiletkustot, happiviikset ja -maski, virtsa-, veri- ja stoompussit (tyhjenneyt), kertaisvirtsakatetri, nesteensiirtoletkut, infuusiopussit, 3-tiehanaletku ja muut jatkoletkut, intubaatio- ja nenämahaletkut, heväväreenit

Kaatopaikkajäte pakataan mustaan jätessäkkiin. Siivoushenkilöstö toimittaa säkit pihalla olevaan **jäteastian polttokelevoton jäte**

2. POLTETTAVIA JÄTTEITÄ OVAT:

- Kaikki muovit (ei kuitenkaan PVC).
- Roskat, vaipat, vuoteensuojamuovit, ruokaliinat, viili- yms. purkit, kertakäyttöinen leikkaustekstiili, pehmopaperi
- Muovinen kertakäyttökäsine ("mikkihiiri"), kertakäyttöinen muovinen pöytämuoviset lääkepurkit, muoviset aqua sterilisat-pullot, desinfektiosäkit-pullot (esim. Desinfektol, Klorilli), dispensioannostelupussit (esim. käsihuuhdepussit), muoviset voidetuubit, kertakäyttöiset pienoisperäruiskeet, kestokatetri ja -pullot, kertakäyttöiset ruiskut (myös 100ml), infuusiopullojen kertakäyttöpätkä, perifeeriset ja sentraaliset kanyylit, ohut syöttöletku, epiduraalikatetri, kertakäyttöiset korvasuppilot

Poltettavat jätteet laitetaan hoitoluokissa oleviin jätteastioihin.

Poltettavat jätteet pakataan mustaan muovisäkkiin tai paperisäkkiin, puristetaan mahdollisimman ilmattomaksi ja suljetaan tiiviisti. Säkkiin ei tule erikoismerkintää. Siivoushenkilöstö toimittaa jätessäkit pihalla oleviin jätteastioihin.

ERITYISJÄTTEET

Välittävät ja pistävät jätteet

- Injektioneulat, kirurgiset neulat, kanyylien neulat, siipineulat, kertakäyttöveitsiset, ompeleneulojen terät

kerätään Keltaiseen ERITYISJÄTELAATATIKKON

Välinehuoltajat toimittavat erityisjätteet pihalle lukolliseen erityisjäteastiaan.

LASISET AMPULLIT

Lasiset ampullit

- toimitetaan välinehuoltohuoneeseen 423 B riskijäteastiaan

Opiskelija ei välttämättä itse pysty tarttumaan tarjolla olevaan materiaaliin. Esim. ohjeita ja tiedotteita voi käydä yhdessä läpi tai antaa opiskelijalle tehtäväksi selvittää sanastoa

Rauhoita vaativat viestintätilanteet

- Miten voit vähentää tilanteen stressaavuutta opiskelijan näkökulmasta?

”Esimerkiksi lääkärinkierto saattaa toteutua käytävällä, jossa lääkärin ja hoitajan vaativaa työtä häiritsevät ohikulkevat muut hoitajat kysymyksineen, huonettaan etsivät vaeltavat potilaat, vierailija, joka kyselee omaisensa vointia, fysioterapeutti, joka harjoittaa asiakasta, laitoshuoltaja siivouskärryn kanssa – ja vaikka kuka muu. Häiriöiden poistaminen ja tilanteen rauhoittaminen ei ole vain koulutettavamme vastuulla. On selvää, että esimerkiksi lääkemuutosten ja muiden määräysten kirjaaminen tällaisessa tilanteessa on stressaavaa, ja virheiden mahdollisuus on suuri. Myös potilaan yksityisyyden suoja heikkenee. Kieli- ja viestintäkoulutuksen aikana tehdyt havainnot voisivatkin hyödyttää myös koko työyhteisöä, kun vaativat tilanteet saisivat ansaitsemansa huomion. ”

(Rajala, Hakala & Kuparinen 2017)

Käytä selkokieltä ja selkoviestintää

- Puhu yhdestä asiasta kerrallaan
- Anna ohjeet selkeästi
- Puhu hitaammin
- Selitä uudet sanat
- Sano uudestaan
- Toista eri sanoin ja korosta
- Vältä vaikeita kielen rakenteita
- Keskustele ja kysele
- Näytä, mitä teet tai tarkoitat
- Näytä, käytä ilmeitä ja eleitä tukena
- Käytä esineitä ja kuvia apuna

Selkokeskus:

Selkokieli puheessa ja vuorovaikutuksessa

<http://selkokeskus.fi/selkokieli/selkokieli-vuorovaikutuksessa/>

Hyödynnä opiskelijan äidinkieltä ja muuta kielitaitoa

- Osastolla saattaa olla tarvetta erikielisille ohjeille
- opiskelija voi laatia suomenkielisistä ohjeista yksinkertaistetut ohjeet omalle äidinkielelleen
- selkokieli, kuvat ohjeen tukena, myös suomenkielinen versio rinnalla

Sanapäiväkirja tai vihkotehtävä: osastosanastojen keruu

Esimerkki sanakaavion tekemisestä

Miten potilas/asukas ja omaiset voivat tukea kielen oppimista?

- **Keskusteluhetket** vanhusten kanssa > palautteen tai korjausten kysyminen
- **Sanomalehden tai kirjan lukuhetki** potilaan kanssa > luetusta saa myös puheenaiheita; ääneen lukeminen on tehokasta kielenoppimista!
- **Sovittu tilanne omaisen kanssa**, jossa harjoittelunohjaaja myös mukana > kaikkien osallistujien kesken ”jälkipuinti”: mitä tästä voi oppia?
- HS artikkeli 16.10.2015: ”Jos hoitajat kertoisivat itsestään, se veisi yksinäisyyttä pois” – kiire harmittaa hoitajia ja vanhuksia
- <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000002860349.html>

Kaikki työntekijät ovat kielenopettajia kielitietoisessa työyhteisössä

- 1. Palautehetki:** Hoitotilanteen jälkeen siihen osallistuneet (myös potilas tai omainen) käyvät tilanteen läpi; opiskelija voi tehdä muistiinpanoja tärkeistä sanoista tai ilmaisuista, miten jokin asia sanottiin (esim. puhelinkeskusteluissa)
- 2. Mini-varjostus:** Opiskelija seuraa esim. toisen hoitajan keskustelua omaisen kanssa; sen jälkeen keskustelu tärkeistä sanoista, ilmaisuista.
- 3. Kirjaaminen:** Opiskelija kirjoittaa ensin esim. hoitoyhteenvedon erilliseksi tekstitiedostoksi, tarkistus ohjaajan kanssa ja vasta sitten tekstin siirto potilastietojärjestelmään.
- 4. Oppimateriaalin tuottaminen:** Opiskelija laatii jostakin aiheesta materiaalia, jota voidaan käyttää lähiopetuksessa
- 5. Alustus** osastotunnille

Kielimuuri kohtaamispaikkana

- Miten kielimuuri määritelläänkään, se tarkoittaa yleensä vuorovaikutuksen ja ymmärtämisen esteitä
- Vaihto-opiskelijoiden, nursing-opiskelijoiden ja maahanmuuttajataustaisten terveysalalla työskentelevien kohtaamisessa kielimuurin voisikin nähdä kohtaamispaikkana, jossa yhteistä ymmärrystä yritetään rakentaa
- Kielimuurilla tavataan!

Lähteitä ja lisätietoa

- Rajala, S. & Takaeilola, M. 2017. Ammatillisen kielitaidon kehittyminen sairaanhoitajien pätevoitymiskoulutuksessa. Kieli, koulutus ja yhteiskunta. <https://www.kieliverkosto.fi/fi/article/ammatillisen-kielitaidon-kehittyminen-sairaanhoitajien-patevoitymiskoulutuksessa>
- Rajala, S., Hakala, E. & Kuparinen, K. 2017. Taipumusta tarvitaan sairaanhoitajan urareitin jokaisessa vaiheessa. *Suomenopettajat* 2/2017, 10–16.
- Suomea opitaan työssä -koulutus: <https://www.turkuamk.fi/fi/tyoelamapalvelut/koulutushaku/suomea-opitaan-tyossa/>
- **Tulossa** toukokuussa:
 - Urareitti-hankkeen sähköinen julkaisu: <http://www.hamk.fi/tyoelamalle/hankkeet/urareitti/julkaisut/Sivut/default.aspx>
 - Törmäys kielimuuriin -artikkeli Turun AMK:n TALK-verkkolehdessä: <https://talk.turkuamk.fi/kategoria/hyve/>

Hyödyllisiä linkkejä opiskelijan käyttöön

- Kielitoimiston sanakirja:
<https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/netmot.exe?motportal=80>
- MOT Online -sanakirjat > Turun AMK:n kirjaston palvelun kautta, Turun kaupungilla Netkun kautta
- Verbix: <http://www.verbix.com/languages/finnish.html>
- Kotisuomessa.fi: <https://www.kotisuomessa.fi/web/site-155213/state-jurdkmbrei/front-page>
- Terveystieteiden tutkimuskeskus: <http://www.oppoportti.fi/op/okk00006>

Vastaamme mielellämme kysymyksiin!

Yhteystiedot

Sirpa Rajala, FL, suomen kielen ja viestinnän lehtori
Turun ammattikorkeakoulu
sp. sirpa.rajala@turkuamk.fi
puh. 040 3550 373

Sharmila Regmi, sairaanhoitaja (AMK)
sp. sharmila.regmi@tyks.fi

Mouctar Bah, sairaanhoitaja (AMK)
sp. mouctar.bah@tyks.fi